

Dosarul nr. 1ra-1641/23
1-19090364-01-1ra-15092023

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

06 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
în componența completului de judecată:
Președinte – Țurcan Anatolie
Judecători – Daguța Sergiu, Roic-Botezatu Lilia

judecând în camera de consiliu, fără citarea părților, recursul declarat de avocatul Bodrug Alexandru în numele inculpatului, și recursul declarat de inculpatul Gulica Andrei, împotriva deciziei din 30 mai 2023 al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, privind acuzarea lui

Gulica Andrei XXXXX, născut la XXXXX, originar din r-nul Ungheni, s. XXXX, domiciliat în mun. XXXXX, anterior judecat, antecedentul penal stins,

de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2), lit. b) Cod penal.

Termenul de examinare:

Prima instanță: 23.04.2019-16.12.2022;
Instanța de apel: 17.01.2023-30.05.2023;
Instanța de recurs: 05.09.2023 - 06.03.2024.

Asupra recursurilor în cauză, în baza materialelor din dosar, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința din 16 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), Gulica Andrei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, la pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de circulația mijloacelor financiare pe un termen de 3 (trei) ani.

S-a aplicat în privința lui Gulica Andrei măsura preventivă sub formă de arest preventiv, după definitivarea sentinței, cu plasarea ulterioară în penitenciar pentru executarea pedepsei.

Termenul pedepsei lui Gulica Andrei s-a dispus a fi calculat din data pronunțării sentinței – 16 decembrie 2022.

S-a respins ca neîntemeiată plângerea depusă de Gulica Andrei, la data de 25 iulie 2014 împotriva acțiunilor procurorului Gheorghe Graur în cadrul examinării prezentei cauze penale.

A fost soluționată chestiunea cu privire la corpurile delictive.

Prin Încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 12.01.2023, s-a dispus: ”Se respinge demersul Penitenciarului nr. 13 – Chișinău cu privire la aplicarea măsurii preventive arestarea preventivă inculpatului Gulica Andrei, în vederea executării sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 16 decembrie 2022, prin care Gulica Andrei a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. b) din Codul penal la 3 ani de închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a corectat din oficiu eroarea admisă în alin. (3) al dispozitivului sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 16 decembrie 2022, adoptată în cauza penală de învinuire a lui Gulica Andrei, în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 190 alin. (2), lit. b) din Codul penal, prin înlocuirea sintagmei „*din data pronunțării prezentei sentințe – 16 decembrie 2022*” ce determină începutul calculării termenului pedepsei, în sintagma „*din data reținerii inculpatului, după devenirea definitivă a sentinței*”.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Gulica Andrei, în rezultatul unei înțelegeri prealabile cu Vasilcan Ion Atanasie, urmărind scopul dobândirii bunurilor altei persoane, la data de 06 martie 2014, ora exactă nu a fost posibil de stabilit de către organul de urmărire penală, l-a indus în eroare pe Cîșlari Veaceslav Gheorghe, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, precum că nu are asupra sa buletinul de identitate, însă dorește să cumpere tehnică și o să achite ratele din numele lui Cîșlari Veaceslav.

Continuându-și acțiunile sale criminale, Gulica Andrei și Vasilcan Ion, în timp ce se aflau în magazinul „Orange” amplasat în mun. Chișinău, str. Negruzzi 2/4 din incinta Centrului Comercial „Grand Hall”, l-au convins pe Cîșlari Veaceslav să cumpere în credit un laptop de model „Asus X501A” și modem de model „ZTE MF 90 new” cu nr. XXXXX și nr. IMEI XXXXX, bunuri materiale în sumă totală de 6 200 lei, pe care Gulica Andrei și Vasilcan Ion le-au însușit, însă nu și-au onorat obligațiile privind achitarea ratelor lunare, cauzând părții vătămate prejudiciu material considerabil.

Astfel, acțiunile lui Gulica Andrei au fost încadrate juridic conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, „*dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase care a produs daune considerabile, săvârșită de două persoane*”.

3. Nefiind de-acord cu sentința primei instanțe a declarat *apel* avocatul Bodrug Alexandru în interesele inculpatului Gulica Andrei, prin care a solicitat casarea

integrală a sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care Gulica Andrei să fie achitat de la comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2), lit. b) Cod penal.

În motivarea apelului a invocat că, nu este de acord cu sentința, o consideră ilegală și susceptibilă de casare.

În cadrul urmăririi penale cât și cercetării judecătorești inculpatul vina nu a recunoscut-o și a negat participarea sa la acțiunile social periculoase a lui Vasilcan Ion care cu înțelegere prealabilă cu alte persoane a săvârșit fapta social periculoasă de excrocherie în privința lui Cislari Veaceslav și nici partea vătămată și nici alți martori pe cauza penală dată nu au declarat că Gulica Andrei a fost implicat în procurarea laptopului de modelul „Asus X501 A” și transmiterea acestuia lui Serghei. Gulica Andrei l-a rugăminte pe lui Vasilcan Ion și Cislari V. i-a transportat până la magazinul de electrocasnică „Orange”, și că Andrei nu i-a dat niciun ban lui Cislari Veaceslav care nu are pretenții materiale și morale față de Gulica Andrei

Consideră că necitarea în ședința de judecată a avocatului Bodrug Alexandru în interesele lui Gulica Andrei reprezintă o încălcare gravă a dreptului la apărare, precum și neaudierea inculpatului în ședința de judecată, acestuia i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil art. 6 CEDO. Instanța de judecată eronat a stabilit că rolul lui Gulica Andrei în această faptă a fost de a menține eroarea indusă părții vătămate, ori din declarațiile părții vătămate se constata contrariul care a afirmat că acesta nu are nici o legătură cu discuțiile purtate cu Vasilcan Ion.

4. Prin decizia din 30 mai 2023 al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de apărătorul Alexandru Bodrug în interesele inculpatului Gulica Andrei împotriva sentinței Judecătoria Chișinău (sediul Centru) din 16 decembrie 2022, a fost respins ca fiind nefondat, cu menținerea fără modificări a hotărârii contestate.

Termenul executării pedepsei cu închisoarea de către Gulica Andrei, a dispus a fi calculat din data pronunțării Decizii – 30 mai 2023.

Instanța de apel a reținut că prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului Gulica Andrei care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptelor săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Împrejurările au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Deși inculpatul Gulica Andrei Vasile nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate, vinovăția acestuia sa confirmat prin cumulul probelor administrate de organul de urmărire penală, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, cum ar fi: -declarațiile părții vătămate Cîșlari Veaceslav, din ședința de judecată a primei instanțe; - procesul-verbal de sesizare

despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 13 martie 2014 (f.d.8, vol. I); - procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografii din 18 martie 2014, potrivit căruia, partea vătămată Cîșlari Veaceslav a declarat că, din persoanele prezentate l-a recunoscut pe bărbatul sub cifra „2” – pe nume Andrei. La recunoscut după forma feței, freza scurtă (f.d.19, vol. I); - procesul-verbal de ridicare din 18 martie 2014, potrivit căruia au fost ridicate copiile contractelor de procurare a bunurilor din 04 martie 2014 (f.d. 21-36, vol. I); - procesul-verbal de ridicare din 19 mai 2014, potrivit căruia s-a ridicat un laptop de model „Asus X501A”, seria și nr. C9NOCX470230397 cu încărcătorul de model „Asus” (f.d.43, vol. I); - procesul-verbal de examinare a obiectelor din 21 mai 2014, potrivit căruia s-a supus examinării laptopul de model „Asus X501A”, seria și nr. C9NOCX470230397 cu încărcătorul de model „Asus” (f.d. 44, vol. I); - ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive din 21 mai 2014, prin care s-a recunoscut ca corp delict laptopul de model „Asus X501A”, seria și nr. C9NOCX470230397 cu încărcătorul de model „Asus” (f.d. 45, vol. I); - ordonanța de restituire a corului delict din 21 mai 2014, potrivit căruia părții vătămate Cîșlari Veaceslav i-a fost restituit laptopul de model „Asus X501A”, seria și nr. C9NOCX470230397 cu încărcătorul de model „Asus” (f.d. 47, vol. I); - recipisa semnată de partea vătămată Cîșlari Veaceslav prin care se confirmă că, a primit laptopul de model „Asus X501A”, seria și nr. C9NOCX470230397 cu încărcătorul de model „Asus” (f.d. 48, vol. I); -procesul-verbal de confruntare din 21 mai 2014 dintre partea vătămată Cîșlari Veaceslav și Gulica Andrei în calitate de bănuit (f.d.73, vol. I);

Astfel, a constatat că lipsesc careva temeiuri de a pune la îndoială declarațiile părții vătămate și probele administrate în faza urmăririi penale și cercetate în ședința de judecată, care în ansamblu racordă între ele și pe deplin confirmă vinovăția inculpatului Gulica Andrei în săvârșirea infracțiunii incriminate, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivalează cu achitarea acestuia, de vreme ce există probe pertinente și concludente care, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii incriminate, poziția avocatului și a inculpatului fiind una de apărare și este îndreptată spre eschivarea de la răspundere pentru cele comise.

Față de lucrul judecat de primă instanță, instanța de apel a constatat o motivare amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta incriminată prin rechizitoriu inculpatului, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. În cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de recurs

poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. (Garcia Ruis contra Spaniei, Helle contra Finlandei). Astfel, instanța de apel a preluat argumentarea vinovăției inculpatului reținută de către prima instanță cu constatarea temeiniciei acesteia.

Reieșind din circumstanțele cauzei, instanța de apel a constatat că inculpatul Gulica Andrei Vasile a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2), lit. b) Cod Penal, escrocheria, adică - *dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase care a produs daune considerabile, săvârșită de două persoane.*

Deși inculpatul a refuzat să fie escortat în ședința de judecată, în ordinea art. 368 din Codul de procedură penală, au fost date citire declarațiilor acestuia din cadrul urmăririi penale, iar din probatoriul prezentat se constată că, ultimul a negat faptul că a avut careva înțelegeri cu Ion Vasilcan, în privința căruia cauza penală a fost disjunsă în procedură separată, privind obținerea ilicită a bunurilor altei persoane.

Instanța de apel verificând ansamblul de probe ce au fost administrate în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, nu a depistat careva încălcări de procedură sau încălcări a drepturilor și intereselor inculpatului. Vinovăția inculpatului Gulica Andrei Vasile în comiterea infracțiunii a fost dovedită pe deplin în baza probelor administrate la cauza penală. Respectiv, instanța de apel a statuat că acțiunile inculpatului corect au fost calificate ca infracțiune de escrocherie conform art. 190 alin. (2), lit. b) Cod penal.

Cu referire la categoria și termenul pedepsei penale, instanța de apel a conchis că prima instanță la stabilirea categoriei pedepsei, corect a aplicat prevederile legale și în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Totodată, instanța de apel a reținut că faptele imputate inculpatului, au fost comise în anul 2013, legea penală în vigoare, prevăzută de art. 190 alin.(2), lit. b) din Cod penal, care prevedea o pedeapsa sub formă **amendă** în mărime de la **850** la **1350** unități convenționale sau cu **închisoare** de la **2 la 6 ani**, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

Astfel, potrivit art. 16 Cod penal infracțiunea comisă face parte din categoria infracțiunilor grave, careva circumstanțe atenuante în corespundere cu prevederile art.76 Cod penal sau circumstanțe agravante, conform art. 77 Cod penal, nu au fost stabilite.

Ca urmare instanța de apel a constatat că prima instanță la stabilirea pedepsei just a ținut cont de condițiile de viață ale familiei inculpatului, de caracterul și gradul pericolului social al infracțiunii săvârșite, personalitatea inculpatului, anterior a fost

judecat (f.d.60-61,vol. I), nu se află la evidența medicului narcolog (f.d.66, vol. I) sau psihiatru (f.d.64, vol. I), nu este angajat în câmpul muncii, și prin aplicarea prevederilor art. 8 Cod penal, a stabilit lui Gulica Andrei în limitele pedepsei penale de la data comiterii faptei, pedeapsa în formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de circulația mijloacelor financiare pe un termen de 3 (trei) ani, care va duce la realizarea scopurilor sancțiunii, și care va contribui la reeducarea inculpatului Gulica Andrei Vasile, la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire sociale, principiile morale și atingerii scopului pedepsei penale.

Din considerentele sus enunțate, instanța de apel a concluzionat că argumentele invocate în cererea de apel depusă de apărătorul Alexandru Bodrug în interesele inculpatului Gulica Andrei împotriva sentinței Judecătoria Chișinău (sediul Centru) din 16 decembrie 2022, sunt neîntemeiate și nu pot servi temei de admitere a apelului, iar sentința urmează să fie menținută fără modificări.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu *recurs* ordinar de către avocatul Bodrug Alexandru în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1), pct. 11) Cod procedură penală (în redacția legii în vigoare la data declarării recursului, până la 01 septembrie 2023), prin care solicită admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a sentinței Judecătoria Chisinau, sediul Centru din 16 decembrie 2022, cu emiterea în privința lui Gulica Andrei a unei hotărâri de încetare a cauzei penale în baza art. 275 Cod de procedură penală.

În motivarea recursului avocatul a susținut că nu este de acord cu decizia instanței de apel și o consideră ilegală din următoarele considerente:

Atât prima instanță cât și cea de apel la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de prevederile art. 60 Cod procedură penală, - prescripția tragerii la răspundere penală, deoarece cauza penală nr. 2014010505 pe faptul indicilor de infrațiunea prevăzută de art. 190 alin. (2), lit. b), c) Cod penal, a fost pornită la 18 martie 2014. Iar potrivit art. 16 Cod penal, infrațiunea de care a fost învinuit Gulica Andrei, facea parte din categoria infrațiunilor mai puțin grave la momentul pronunțării sentinței și deciziei.

Astfel, consideră că în baza art. 60 Cod penal, termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere este de 5 ani, și urma să fie aplicat după 18 martie 2019.

Din circumstanțele menționate, în baza art. 275 alin. (1), pct. 4) Cod de procedură penală, consideră că atât prima instanță cât și cea de apel urmau să înceteze cauza penală însă instanțele de judecată nu au respectat prevederile legale invocate.

Totodată, a susținut că Gulica Andrei după pronunțarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2023, a depus la instanța de apel o cerere cu privire la aplicarea Legii cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a 25 ani de la proclamarea independenței Republicii Moldova, solicitând rejudecarea cauzei cu emiterea unei decizii de încetarea a cauzei penale date însă instanța de apel a ignorat cererea dată.

6. Nefiind de acord cu hătărîrile emise în prezenta cauză penală în privința sa, inculpatul Gulica Andreia a declarat *recurs*, solicitînd casarea acestora din următoarele considerente.

Din declarațiile lui Vasilcan Ion și Lecașan Grigori oferite în cadrul instanței de apel se confirmă faptul că el nu are legătură cu cauza dată și este nevinovat.

Totodată, menționează că urma a se lua în vedere faptul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspunde penală, ca urmare solicită să fie încetată cauza în privința sa.

7. Judecând recursul în baza actelor din dosar, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzie că recursurile declarate sunt admisibile și urmează a fi admise din următoarele considerente.

În speță se constată că recurenții s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și au declarat recursurile în termen.

Conform prevederilor art. XI alin. (3) al Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) (nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza *temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului*.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de judecare a recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Potrivit prevederilor art. 433 alin. (1) Cod de procedură penală (redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), dacă este considerat admisibil, un complet din 3 judecători examinează recursul în fond.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1), pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală (redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), judecând recursul instanța de recurs este în drept să admită recursul și să caseze integral hotărârea atacată și dispune rejudecarea de către instanța de apel în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.

Completul de judecată stabilește că pentru declararea recursului, apărătorul Bodrug Alexandru a invocat temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1), pct. 11) Cod de procedură penală (redacția legii în vigoare până la 01.09.2023, la data depunerii recursului), și anume recursul se admite dacă „*există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie*”.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform

materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, completul de judecată menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi – evazivi, reprezintă motiv de casare.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, completul de judecată reține că temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct.11) Cod de procedură penală (redacția legii în vigoare până la 01.09.2023, la data depunerii recursului) și-a găsit confirmarea în cauza dată, în sensul că *există o cauză de înlăturare a răspunderii penale* (art. 60 alin. (1), lit.b) Cod penal) și asupra căreia instanța de apel nu s-a expus deloc, urmare admiterii unei altei *erori de fapt care a afectat soluția instanței*, și care la caz, este prevăzută ca temei de recurs în art. 427 alin. (1), pct.6) Cod de procedură penală (redacția legii în vigoare la data declarării recursului, până la 01.09.2023).

Din analiza textuală a recursurilor declarate, completul de judecată reține că, la baza admiterii recursurilor este eroarea admisă de instanța de apel în ce privește încălcarea principiului dreptului penal statuat în art. 8 Cod penal, în conformitate cu care, *caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei*, însă care urmează a fi aplicat prin efectul retroactiv a legii penale mai blânde statuat în art.10 alin.(1) Cod penal, potrivit căruia, *legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv*, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

Pentru a detalia considerațiunile ce fundamentează soluția de casare a deciziei instanței de apel, completul de judecată menționează că, reieșind din baza factologică reținută în sarcina inculpatului și *care a avut loc în fapt la data de 06 martie 2014*, potrivit sentinței din 16.12.2022, prima instanță a constatat fapta și la recunoscut vinovat pe Gulica Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2), lit. b) Cod penal, *după semnele calificative și anume: escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase care a produs daune considerabile, săvârșită de două persoane.* (legea penală în redacția cu modificările introduse prin *Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare 17.08.2018*).

Prin decizia Curții de apel Chișinău din 30.05.2023, au fost preluate și menținute atât constatările în fapt, cât și calificarea și motivarea efectuată de către prima instanță, fiind menținută sentința prin care Gulica Andrei a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2), lit. b) Cod penal, fără a interveni însă în

sentința pentru a corecta erorile admise la emiterea acesteia.

În pofida faptului că prima instanță a făcut trimitere la prevederile art. 8 Cod penal, potrivit căroră *caracterul infracțional al faptei se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei*, care la caz **a avut loc la data de 06 martie 2014**, și la această dată, dispoziția legii penale din art. 190 alin. (2), lit. b) Cod penal, statua: *„escrocheria, adică - dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită de două sau mai multe persoane*, iar sancțiunea acestei legi prevedea pedeapsa cu **amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani**, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.”, totuși instanța de fond a încadrat fapta comisă de inculpat conform prevederilor **(art. 190 alin. (2), lit. b) Cod penal**, (cu modificările efectuate prin *Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare din 17 august 2018*), adică *„dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase care a produs daune considerabile, săvârșită de două persoane”*, iar instanța de apel a menținut această încadrare eronată, și contrarie principiului stipulat de art. 8 Cod penal.

Totodată, este de menționat că, la data pronunțării **sentinței 16 decembrie 2022**, prevederile art. 190 alin. (2), lit. b) Cod penal, suferise noi modificări prin *Legea nr. 247 din 29 iulie 2022, în vigoare din 26 august 2022*, potrivit căreia dispoziția art. 190 alin. (1) Cod penal, a suferit modificări, însă infracțiune de *escrocherie*, nu a fost de criminalizată, iar sancțiunea acestei legi penale a suferit modificări în sensul blândeții, după cum urmează: *se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 de unități convenționale sau cu închisoare de **la 1 la 5 ani***, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.”, și astfel, prin prisma prevederilor art. 16 alin. (3) Cod penal, a devenit infracțiune clasificată cu una mai puțin gravă, ori faptele prevăzute de această legea penală se sancționează cu pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de pînă la 5 ani inclusiv.

Astfel, se constată că, la momentul judecării cauzei de către instanțele de fond, la calificarea faptei infracționale a inculpatului comise la 06 martie 2014, deși au motivat aplicarea prevederilor art. 8 din Codul penal, acțiunile acestuia au fost încadrate în baza art. 190 alin. (2), lit. b) Cod penal (redacția legii penale în vigoare din 17 august 2018), iar la aplicarea inculpatului pedepsei, nu s-a ținut cont de art. 10 alin. (1) Cod penal, de efectul retroactiv al legii penale noi, intervenite în sancțiunea art. 190 alin. (2) Cod penal prin *Legea nr. 247 din 29 iulie 2022, în vigoare din 26 august 2022*, și potrivit căreia această infracțiune și-a pierdut din gravitate și caracterul pericol pentru societate, fiind clasificată potrivit art. 16 alin. (3) Cod penal, ca infracțiune mai puțin gravă, devreme ce pînă la 26 august 2022 aceiași infracțiune se clasificata conform art. 16 alin. (4) Cod penal, ca infracțiune *gravă*.

În concluzie, instanța de recurs reține că, în asemenea situație de modificare a legii penale, pentru încadrarea juridică a acțiunilor făptuitorului urmau a fi reținute calificativele din dispoziția legii penale în vigoare la momentul comiterii faptei, iar pedeapsa să fie aplicată din sancțiunea legii penale mai blânde (sau care în alt mod ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea), și care a fost în vigoare la momentul examinării cauzei penale în instanța de fond sau în instanța de apel, fiind în astfel de mod realizat efectul retroactiv a legii penale prevăzut de art. 10 alin.(1) Cod penal.

Constatările instanței de apel redate în decizia sa din 30 mai 2023, fața de lucrul efectuat de către prima instanța, atestă că eroare admisă de către instanța de fond în sentința din 16 decembrie 2022, în sensul menționat supra, nu a fost stabilită și nu a fost înlăturată la examinarea cauzei penale în ordine de apel, obligația respectivă revenind instanței de apel prin efectul devolutiv a apelului prevăzut de art. 409 Cod penal.

Ca urmare, admiterii erorii menționate supra, instanța de apel nu a verificat existența circumstanțelor care conform art. 53 lit. g) Cod penal înlătură răspundere penală, urmarea intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru comiterea infracțiunii mai puțin grave, prevăzut la caz de art. 60 alin.(1) lit. b) Cod penal.

Astfel, completul de judecată reține că la examinarea cauzei în ordine de apel, instanța urma să țină cont în deplină măsură de prevederile art. 60 Cod penal, art. 332 alin. (1), 389 alin. (4), pct. 3) Cod de procedură penală. Or, în cazul constatării intervenirii termenului de prescripție, instanța de apel are obligația de a oferi o motivare argumentată referitor la soluția sa de aplicare/neaplicarea a circumstanțelor care înlătură răspunderea penală, la caz.

Din considerentele menționate, se constată că recursurile declarate urmează a fi admise, iar decizia atacată a instanței de apel urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanța de apel în alt complet de judecată.

Cât privește o eventuală punerea inculpatului Gulica Andrei în libertate, în urma desființării deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, completul de judecată reține că, prin sentința din 16 decembrie 2022, inculpatului i s-a aplicat pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 ani, începutul căruia s-a stabilit a fi calculat de la 16.12.2022. În acest sens sentința instanței de fond la moment nu este desființată și urmează a fi supusă controlului în ordine de apel de către instanța de apel, iar termenul pedepsei aplicate nu a expirat la moment. Prin urmare, nu există temeieri de punerea inculpatului în libertate, odată cu desființarea deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în apel și în măsura competenței sale asupra

motivelor din recursul declarat, nominalizate și în prezenta decizie, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, în baza probelor cercetate în ședința de judecată a instanței de apel, cu respectarea cerințelor art. 414, 415 Cod de procedură penală, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu și echitabil, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, conformă cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. Conducându-se de prevederile art. 433 alin. (1), 435 alin. (2), lit. c) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursurile ordinare declarate de către inculpatul Gulica Andrei și de avocatul Bodrug Alexandru în numele inculpatului, în cauza penală privindu-l pe **Gulica Andrei XXXXX**, casează integral decizia din 30 mai 2023 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Roic-Botezatu Lilia